

Veled 1ütt

Hat általános iskolai lecke a nyelvtudatosításról

Készítette: Elise van Trigt
2015 márciusa

Tartalomjegyzék

Bevezetés

1. lecke - Jézus utolsó imádsága
2. lecke - Szakácskönyv
3. lecke - Nyelvbingó
4. lecke - Állatos játék
5. lecke - Kvartett játék
6. lecke - Kétnyelvű szótár

Bevezetés

A nyelvtudatosítás célja az, hogy a gyerekek nyitottak, fogékonyak legyenek más nyelvek és kultúrák iránt, és hogy játékos módszerekkel tudatosodjon bennük, hogy más nyelvek és kultúrák is léteznek. Segít a gyerekeknek, hogy könnyebben megismerjenek egy másik nyelvet és kultúrát, és az anyanyelv jobb elsajátításához is hozzájárul. Nyelvtudatosító órákon több figyelmet és megérdemelt megbecsülést kapnak kisebbségekhez tartozó gyerekek.

A nyelvtudatosítás három pillérre épül:

1. Tudás

A gyerekek és a tanítók többet tudnak meg nyelvekről és kultúrákról.

2. Hozzáállás

A gyerekek és a tanítók nagyobb szimpátiával közelednek más nyelvekhez és kultúrákhoz.

3. Képességek

A gyerekek és a tanítók többet tudnak meg különböző nyelvekről és a saját nyelvükről.

A mai társadalomban, melyben oly sokszor találkozunk szélsőséges gondolkodással és előítéletekkel, a nyelvtudatosítás segíthet a gyerekeknek és a tanítóknak, hogy tanuljanak egymástól és ne ítéljék el egymást.

A következőkben hat nyelvtudatosító óravázlatot találnak. Remélem, hogy sok örömet nyújtanak majd ezek a leckék.

1. lecke - Vallásóra

Az óra témája: Jézus utolsó imádsága a Gecsemáné kertben

Az óra célja:

hogy a gyerekek többet tudjanak meg az imádságról.

Időkeret: 50 perc

Eszközök: a számozott színező lap, zsírkréta, a bibliai lecke, a számok nélküli színező, társasjáték tábla, dobókocka, bábuk (3 vagy 4 szín, mindegyik csoportnak 1)

Leckevázlat

Egy játék segítségével a gyerekek az imádságról és a nyelvről fognak gondolkodni.

Az óra előkészítése: Nyomtassuk ki a társasjáték táblát, a kérdéseket és mindegyik gyereknek egy színezőt! Osszuk 3-4 csoportra az osztályt! Nyomtassuk ki a kérdéseket és vágjuk fel, hogy minden kérdés külön lapra kerüljön! A hat kérdést tegyük hat különböző asztalra, vagy az osztályban a falra!

Mindegyik csoportnál legyen egy papír és egy ceruza.

Mindegyik csoport kap egy dobókockát és egy bábút.

Nyomtassuk ki a bibliai szakaszt magyarul, románul és cigányul! Hatékonyabb a lecke, ha a felhasznált cigány fordítás a helyi nyelvjáráson van.

Lecke:

Magyarázzuk el a lecke célját a gyerekeknek! Mutassuk meg a rajzot, amin Jézus imádkozik, és kérdezzük meg:

Ki ez? (Jézus)

Mit csinál? (imádkozik)

Kihez imádkozik? (Istenhez, az Atyjához)

Mit tudtok Jézusról? (Azért jött, hogy megmentse a világot. Meghalt, de a harmadik napon feltámadt, ezt ünnepeljük húsvétkor.)

Mondjuk el a bibliai történetet (Mt 26:36-46), kiemelve a 39. verset!

Ezután a gyerekek a játék segítségével feldolgozzák a történetet. Hat kérdésre fognak választ adni. Ezek a kérdések az imádságról és nyelvekről szólnak.

Játékszabály:

Az osztályt 3-4 csapatra osztjuk. Mindegyik csoportnál legyen ceruza és papír! A kérdéseket hat asztalra vagy a falra tegyük fel (akár a szabadban is lehet játszani)! Egy külön asztalon legyen a játéktábla, ha lehet, a tanító felügyelete alatt. Mindegyik csoport a sárga mezőről indul. Mindegyik csoportnak más színű bábuja legyen.

A csoportok egymás után dobnak, és a dobott szám szerint lépnek. Ha pl. hármast dobnak, akkor hármat lépnek előre és a hármas kérdéshez mennek, arra kell válaszolniuk. Megbeszéljük a kérdést, és a csoportból valaki leírja a választ. Ha nem értenek egyet, leírhatják a különböző véleményeket:

3. kérdés

Zolika válasza:

Erzsi válasza:

stb.

Amikor válaszoltak a kérdésre, visszamennek a táblához és újra dobnak. Ha egy olyan számot dobnak, amire már válaszoltak, akkor annyit léphetnek előre, amennyit dobtak, és dobhatnak újra. Akkor vannak kész, amikor minden kérdésre válaszoltak. Amikor kész vannak, visszamehetnek a helyükre és a tanító kiértékeli a válaszokat. A gyerekek elmondhatják a véleményüket, és hogy mit tanultak a történetből és a játékból. Az 5. és a 6. kérdés a legfontosabb a nyelvtudatosítás szempontjából. Mit fedeztek fel, amikor összehasonlították a különböző nyelveket?

A tanító megmutatja a színezőt. Mindegyik szám egy színt jelent. Ahol nincs szám, azt akármilyen színűre lehet színezni. (A tanító kell eldöntse, hogy mennyi idő van a színezésre. Ha kell, otthon is meg lehet csinálni.)

Ha lehet, zárjuk imádsággal az órát! Lehet békéért, a gyerekekért imádkozni és hálát adni Jézus haláláért és feltámadásáért.

A lecke után a gyerekekkel szedjük össze a játékot, a papírokat, színezőket és kérdéseket! A kiszínezett lapokat ki lehet állítani az osztályban.

Jézus imádkozásra szólítja fel az apostolokat

Ezután szokása szerint elment az Olajfák hegyére, tanítványai pedig követték őt. Amikor odaért, így szólt a tanítványaihoz: „Imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!”

Ezután távolabb ment tőlük, mintegy ötven méterre. Letérdelt, és a következő szavakkal imádkozott: „Atyám, ha akarod, vedd el tőlem a szenvedésnek ezt a poharát! De ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd!”

Ekkor egy angyal jelent meg neki a mennyből, és megerősítette őt. Jézus telve volt fájdalommal, és még kitartóbban imádkozott. Verítéke földre hulló vércseppekhez hasonlított. Amikor imáját befejezte, felállt, és visszament a tanítványokhoz. Látta, hogy azok bánatukban elaludtak. Ekkor így szólt hozzájuk: „Miért alszotok? Keljetek fel, és imádkozzatok, nehogy kísértésbe essetek!”

Egyszerű fordítás

A Gecsemáné-kertben

Ezután eltávozott onnan, és szokása szerint az Olajfák hegyére ment. Követték a tanítványai is. Mikor pedig odaért, így szólt hozzájuk: Imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek! **Azután eltávolodott tőlük mintegy kőhajításnyira, és térdre borulva így imádkozott: Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.** Ekkor angyal jelent meg neki a mennyből, hogy erősítse őt. Halálos gyötrődésében még kitartóbban imádkozott, és verejtéke olyan volt, mint a földre hulló nagy vércseppek. Amikor az imádkozás után felkelt, odament tanítványaihoz, és látta, hogy a szomorúságtól kimerülve alszanak. Ekkor így szólt hozzájuk: Miért alusztok? Keljetek fel, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek!

Magyar Biblia Tanács fordítása

Rugăciunea de pe munte

Apoi Isus a plecat și S-a dus la Muntele Măslinilor, cum făcea de obicei. Ucenicii Lui L-au urmat. Când a ajuns acolo, Isus le-a spus: „Rugați-vă să nu fiți ispitiți.“

Apoi Isus S-a depărtat de ei la o aruncătură de băț, a îngenuncheat și S-a rugat astfel: „Tată, dacă vrei, îndepărtează de la Mine acest pahar! Totuși, făcă-se voia Ta, nu a Mea!“

Atunci a apărut un înger din cer, ca să-L întărească. Isus suferea foarte tare în sufletul Său. Și S-a rugat cu mai multă putere. Sudoarea Lui cădea pe pământ asemenea picăturilor de sânge. Când a terminat rugăciunea, Isus S-a ridicat și S-a dus la ucenicii Lui. I-a găsit adormiți, pentru că tristețea îi doborâse și le-a spus: „De ce dormiți? Sculați-vă și rugați-vă să nu fiți ispitiți.“

<http://www.bibleleague.org/resources/bible-download/romanian-english-new-testament>

O Isus rughil pes korkoro po Plai le Măslinengo

Hai o Isus înklistos anda o foro hai ghelos po Plai le Măslinengo sar gialas dă obicei. Leske ucenicea gheles pala leste. Kana areslos othe, phendea lenghe:

— Rughin tumen, ta na peren ande ispita!

Hai ov durilos lendar sar kăk ciudimos barăsko, dineas kocea hai începosailos te rughil pes:

— **Dade, kana kames, le o paharo kadava mandar! Dar te kerdeol ki voia, na mîrî!**

Atunci sikadilos leske ăk îngeru anda o ceri, kaște zurearel les. O Isus suferilas but andă peo ilo, hai începosailos te rughil pes i mai but. Leski transpirația perelas pe phuv sar pikături rateske. Păce rughisailos, uștilos hai avilos kăl ucenicea, arakhlea len sute kabor dă triști sas hai phendea lenghe:

— Soste soven? Ușten hai rughin tumen, kaște na peren ande ispita!

Dél-oláh roma fordítás: http://ashunledevles.duckdns.org/rmy_ro/ro/html/LUK22.htm

Kérdések a játékhoz

A kivágandó kérdések a következő lapon vannak. Mindegyik külön lapon kell majd legyen. Ezen az oldalon magyarázatok is vannak a kérdésekhez (dőlt betűvel).

1. kérdés

(Azzal a képpel együtt tegyük az asztalra, amin Jézus imádkozik.)

Ezen a képen Jézus letérdelve imádkozik. Milyen testhelyzetben lehet imádkozni? Írjatok le legalább hármat!

2. kérdés

Szoktatok imádkozni? Kihez szoktatok imádkozni?

3. kérdés

Jézus Istenhez imádkozott. Te mit kérnél Istentől?

4. kérdés

Jézus milyen nyelven imádkozott Istenhez? És milyen nyelven hallottatok erről az imádságról? Ez hogyan lehetséges?

5. kérdés

Milyen nyelven szoktatok imádkozni? Miért tud Isten megérteni, amikor a saját nyelveden imádkozol?

6. kérdés

(Ehhez a kérdéshez kellene a Mt. 26:39 különböző nyelvű fordításai. Négy fordítás elég. Külön lapokon, egymás mellett legyenek a fordítások, hogy könnyebben össze lehessen hasonlítani őket.)

Hasonlítsátok össze a különböző fordításokat! Milyen szavakat ismertek fel? Mit jelent ez a vers:

Azután eltávolodott tőlük mintegy kőhajításnyira, és térdre borulva így imádkozott: Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.

Apoi Isus S-a depărtat de ei la o aruncătură de băț, a îngenuncheat și S-a rugat astfel: „Tată, dacă vrei, îndepartează de la Mine acest pahar! Totuși, făcă-se voia Ta, nu a Mea!“

Hai ov durilos lendar sar kāk ciudimos barāsko, dineas kocea hai începosailos te rughil pes:

— Dade, kana kames, le o paharo kadava mandar! Dar te kerdeol ki voia, na mîrî!

(„Távozzék el tőlem ez a pohár”: nem szeretném, de.

„Ne az én akaratom legyen meg, hanem a tiéd”: azt akarom tenni, amit te akarsz, akármennyire nem tetszik is nekem.)

1. kérdés

Ezen a képen Jézus letérdelve imádkozik. Milyen testhelyzetben lehet imádkozni? Írjatok le legalább hármat!

2. kérdés

Szoktatok imádkozni? Kihez szoktatok imádkozni?

3. kérdés

Jézus Istenhez imádkozott. Te mit kérnél Istentől?

4. kérdés

Jézus milyen nyelven imádkozott Istenhez? És milyen nyelven hallottatok erről az imádságról? Ez hogyan lehetséges?

5. kérdés

Milyen nyelven szoktatok imádkozni? Miért tud Isten megérteni, amikor a saját nyelveden imádkozol?

6. kérdés

Hasonlítsátok össze a különböző fordításokat! Milyen szavakat ismertek fel? Mit jelent ez a vers?

Azután eltávolodott tőlük mintegy kőhajításnyira, és térdre borulva így imádkozott: Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a poharat; mindazáltal ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied.

Apoi Isus S-a depărtat de ei la o aruncătură de băț, a îngenuncheat și S-a rugat astfel: „Tată, dacă vrei, îndeapărtează de la Mine acest pahar! Totuși, făcă-se voia Ta, nu a Mea!”

Hai ov durilos lendar sar kăk ciudimos barăsko, dineas kocea hai începosailos te rughil pes:

— Dade, kana kames, le o paharo kadava mandar! Dar te kerdeol ki voia, na mîrî!

Név:**Dátum:**

Jézus imádsága a Gecsemáné kertjében

Színező

1: zöld

2: barna

3: sötétzöld

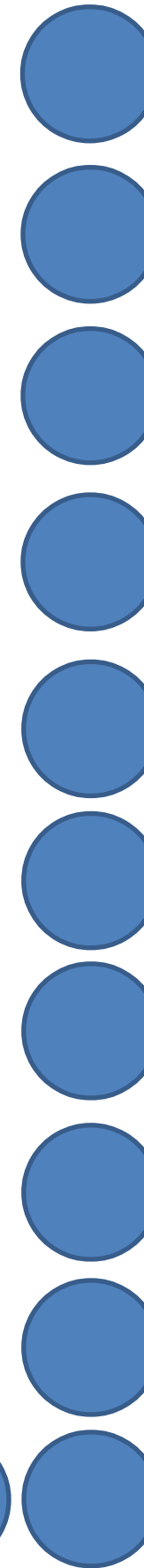
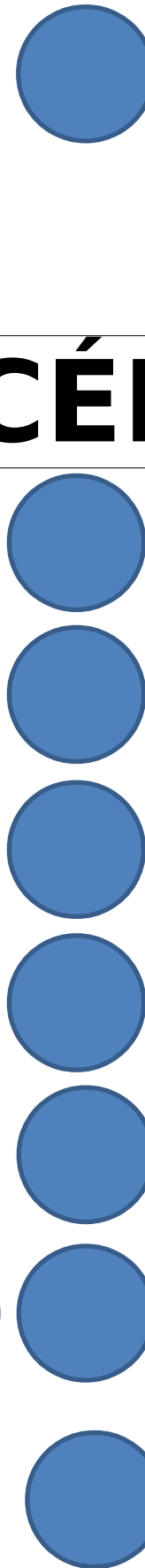
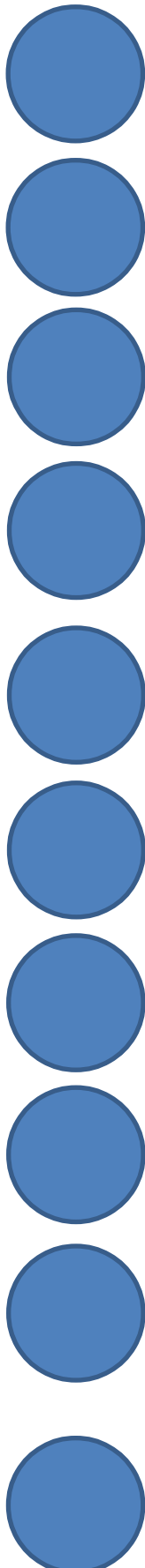
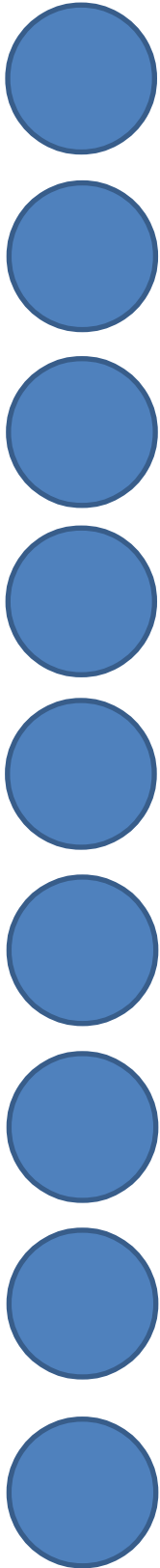
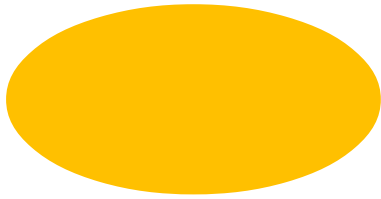
4: kék

5: szürke

6: sárga

START

CÉL

2. lecke

Hagyományos receptek gyűjtése

Az óra témája: Az étkezés összeköti az embereket

Az óra célja:

a lecke után a gyerekek a következőkre lesznek képesek:

- hogy elmondják a többieknek, hogy mi a kedvenc ételük és hogy mik a hagyományos ételeik
- hogy leírják saját kedvenc ételük receptjét
- hogy lerajzolják a kedvenc ételüket
- hogy elmagyarázzák a különböző kultúrák és ételek közti különbségeket

Az óra hosszútávú célja:

Más kultúrából való ételek segítségével a gyerekekben (és a szüleikben) pozitív hozzáállás és nyitottság fejlődik más kultúrák iránt.

A gyerekek háttere

A gyerekek valószínűleg már sokat tudnak hagyományos ételekről, és valószínűleg mindegyiknek vannak kedvenc ételei. Ez a lecke segít a gyerekekben tudatosítani, hogy a hagyományos ételek a kultúrákhoz tartoznak. E lecke nyomán a gyerekek remélhetőleg jobban fogják tisztelni mások kultúráját és hagyományait, ami nagyon fontos.

Időkeret: 50 perc

Eszközök:

- minden gyereknek egy A5-ös fehér kartonpapír
- minden gyereknek egy A5-ös vonalas kartonpapír
- zsírkréta vagy színes ceruzák
- lyukasztó és fonal a könyv összekötéséhez
- képes szakácskönyv(ek) magyarul vagy románul, vagy hagyományos receptek képekkel
- minden csoportnak egy recept

Leckevázlat

Az óra előkészítése: előkészíteni a kellékeket

A lecke menete:

Ráhangolás:

- Beszéljünk receptekről! Mutassuk meg néhány hagyományos magyar/román/cigány étel képét vagy receptjét, és kérdezzük meg, hogy milyen ételt látnak a képen!
- Kérdezzük meg tőlük, hogy mi a kedvenc ételük, mit esznek a leggyakrabban!
- Kérdezzük meg, hogy egy nép számára mit jelent egy hagyományos recept (az étel része a kultúrának, identitásnak, annak, hogy kik vagyunk)!
- Magyarázzuk el, hogy a kedvenc ételük receptjét fogják leírni!

Instrukció:

- Adjunk minden csoportnak egy receptet, és kérdezzük meg, hogy miből is áll egy recept (az étel neve, hozzávalók, előkészület, az elkészítés folyamata, kép). Mi a különbség egy rendes könyv és egy recept között? (Pl. a receptek rövidek, azt írják le, hogy mit kell csinálni. A könyvekben történetek vannak, hosszúak, sok bennük a szöveg.)
- Magyarázzuk el a recept részeit, a táblára írva a fő részeket: az étel neve, hozzávalók, előkészület, elkészítés, kép. A gyerekeknek le kell majd másolni ezt, hogy a saját kedvenc hagyományos ételük receptjét le tudják írni.
- Ezután valószínű már tudják is a gyerekek, hogy mit kell csinálniuk.

A tananyag feldolgozása

- Minden gyereknek adjunk egy fehér és egy vonalas kartonpapírt! A vonalas papírra írják le a receptet a címszavak segítségével (étel neve, hozzávalók stb.)! A fehér papírra rajzolhatják vagy festhetik az ételt. Erre a papírra is írják rá az étel nevét!
- Segítsünk a gyerekeknek, hogy a táblán látható vázlat alapján írják le a recepteket! A gyerekek egymásnak is segíthetnek. Ha egy gyerek nem tud írni, egy másik írhat helyette.
- Készítsünk könyvet a receptekből! Akik hamarabb kész vannak, készíthetnek borítót, címlapot, hátsó borítót a könyvnek!

Összefoglalás:

- Mutassuk meg a gyerekeknek az összegyűjtött recepteket!
- Kérdezzük meg: Hagyományos receptek? Melyek azok, amelyek nem azok? Melyik népnek a receptjei? Mit tanultak az órán?
- Állítsuk ki jól látható helyen a szakácskönyvet!

Az óra után

Lehet szervezni egy közös ebédet, amire meg lehet hívni a gyerekeket és a szülőket. Kérjük meg őket, hogy készítsenek egy hagyományos ételt és hozzák el! Díszítsék fel az osztályt, állítsák ki a héten készített képeket és tárgyakat, hogy a szülők is lássák, mit csináltak a gyerekek!

Az étel összeköt, tehát ez az ebéd összekötheti a különböző nemzetiségű családokat. Próbáljuk ki! Jó étvágyat!

Megjegyzések:

A cigányoknál nem szokták lemérni a hozzávalókat. Cigány recepthez a gyerekeknek nem kell mértékegységeket írni, elég ha a nyersanyagokat írják le.

Cigány ételek: plăcsintă (lapos kenyér), száné plăcsintă (palacsinta), gujásî (gulyás), tetelikure (töltött káposzta), pityókalevesî (pityókaleves)

Hagyományos román ételek: covrigi, sarmale, tocăniță, ciorbă de burtă

Hagyományos magyar ételek: gulyás, pánkó, tárkonyos leves

3. lecke

Új nyelvekkel találkozunk

Az óra témája: Nyelvbingó

Az óra célja:

hogyan a gyerekek

- el tudják magyarázni, hogy mit jelent (számokra) a nyelv
- el tudják magyarázni, hogy hogyan tudjuk megértetni magunkat (szavakkal és szavak nélkül)
- el tudják magyarázni, hogy miért olyan fontos az angol nyelv
- felismerjék a tanár által felolvasott szavakat

A gyerekek háttere:

Mindegyik gyerek beszél egy vagy több nyelven. Ezen az órán megtanulják, hogy többféleképpen lehet kommunikálni. A nyelv a kultúra része. A bingó játék segítségével megtanulják, hogy a nyelvek bizonyos dolgokban hasonlítanak egymásra.

Időkeret: 30 perc

Eszközök:

Bingókártyák (lásd a mellékletet)

Leckevázlat

Az óra előkészülete

- az osztályt négy kis csoportra osztani (mindegyikben kb. 3 gyerekkel)
- felírni a táblára: nyelv
- a bingókártyákat kinyomtatni (lehet több példányban is, hogy jusson minden csoportnak 6 kártya)

A lecke menete

Ráhangolás

- Kezdjük azzal az órát, hogy különböző nyelveken köszönünk (*hollandul: hallo, franciául: bonjour, románul: bună, magyarul: jó napot, szuahéliül: dzsámbo, kínaiul: Ní hǎo/ 'niháu', törökül: merhaba, angolul: hello, cigányul: té avén báhtálé*)
- Köszönjünk szavak nélkül is (integetve, pusztit adva, bólintva)
- Kérdezzük meg, hogy mit mondtunk. Milyen nyelveket hallottak? Magyarázzuk el, hogy különböző nyelveken köszöntünk.
- Mutassuk meg a "nyelv" szót a táblán. Kérdezzük meg, hogy mire gondolnak, amikor hallják vagy látják ezt a szót. Mi a nyelv? Mikor használjuk a nyelvet? Mire használjuk? Írjuk a válaszokat a táblára. Most már tudjuk, hogy mit tudnak már a gyerekek erről a témáról.
- Beszélgetünk a következő kérdésekről, és írjuk a válaszokat a táblára:
Hogyan tudunk kapcsolatot teremteni másokkal, érintkezni velük? (beszéd, arckifejezések, gesztusok).
Melyik nyelvet beszélik a legtöbben a világon? Miért mondták azt a nyelvet? (1. kínai, 2. angol, 3. spanyol)
Miért tanulnak olyan sokan angolul? (mert sokan beszélik, sok országban hasznos, aránylag könnyű)

megtanulni, mert sokat lehet gyakorolni).

A beszélgetés során a gyerekek jobban megismerték a nyelv fogalmát. Most már készek a játékra.

A tananyag feldolgozása:

Cél: hogy jobb legyen a hozzáállásuk más nyelvekhez.

Nyelvbingó

- Osszuk fel az osztályt kis csoportokra. Mindegyik csoportnak adjunk hat bingókártyát. Minden kártyán egy idegen nyelvű szó van (egy szám, egy szín vagy egy állat neve).

- Amikor mindenki kész van, magyarázzuk el a játékszabályt: különböző szavakat olvasunk majd fel egyenként. A gyerekek figyeljék a kártyákat, hogy náluk van-e az a bizonyos szó. Ha felismerik a szót, fordítsák meg a kártyát. Amikor egy csoport az összes kártyát megfordította, vége a játéknak, ők nyertek.

- Ezt a játékot többször egymás után is el lehet játszani, mert lehet változtatni a szavak sorrendjén.

Összefoglalás:

Kérdezzük meg, hogy mit tanultak az órán! Mutassuk a táblán, hogy miről beszéltünk!

Az óra után

Szedjük össze a bingókártyákat!

Melléklet

Szavak a nyelvbingó kártyákhoz (a kiejtések egy számítógépes programban találtam, nem biztos, hogy jók):

Számok

Viisi (5 finnül, ejtsd vízi)

Opt (8 románul)

Sitta (6 arabul)

Ni (2 japánul)

Osiem (8 lengyelül, ejtsd 'oszem', selypített s-el)

Tujuh (7 indonézül, ejtsd tudzsü)

Fjórir (4 izlandiul, ejtsd ugyanígy)

Iki (2 törökül, ejtsd ugyanígy)

Shest (6 oroszul)

Állatok:

Aasi (szamár finnül, ejtsd ázi)

Cal (ló románul)

Qird (majom arabul)

Buta (disznó japánul)

Malpa (majom lengyelül)

Monyet (majom indonézül, ejtsd monyát)

Ápi (majom izlandiul, ejtsd ápi)

Maymun (majom törökül, ejtsd májmun)

Lyev (oroszlán oroszul)

Színek:

Vihreä (zöld finnul, ejtsd vihreá)

Verde (zöld románul)

Asfar (sárga arabul)

Orenji (narancssárga japánul)

Zielony (zöld lengyelül, ejtsd: zseloni – sejpített zs-vel)

Cokelat (barna indonézül, ejtsd csokolát)

Grænt (zöld izlandiul, ejtsd: grént)

Yesil (zöld törökül, ejtsd: jezil)

Krasnyy (vörös oroszul, ejtsd: krasznűj)

Viisi (5 finnül)	Opt (8 románul)	Osiem (8 lengyelül)
Iki (2 törökül)	Tujuh (7 indonézül)	Shest (6 oroszul)
Sitta (6 arabul)	Ni (2 japánul)	Fjórir (4 izlandiul)
Api (majom izlandiul)	Lyev (oroszlán oroszul)	Aasi (szamár finnül)
Cal (ló románul)	Maymun (majom törökül)	Qird (majom arabul)

Buta (disznó japánul)	Malpa (majom lengyelül)	Monyet (majom indonézül)
Verde (zöld románul)	Asfar (sárga arabul)	Orenji (narancssárga japánul)
Grænt (zöld izlandiul)	Krasnyy (vörös oroszul)	Vihreä (zöld finnul)
Zielony (zöld lengyelül)	Yesil (zöld törökül)	Coklat (barna indonézül)

4. lecke

Állatos memóriajáték

Az óra témája: Figyelj a hangokra!

Az óra célja:

Az óra végére a gyerekek

- felismerik a különböző nyelvű állathangokat
- utánoznak egy állatot és megtalálják azt a gyereket, aki ugyanazt az állatot utánozza
- elmagyarázzák, hogy mik a hangutánzó szavak
- megértik, hogy minden nyelv különböző hangokból áll. Ezt az állathangok közötti különbséghez köthetik.

A gyerekek háttere

Ez a lecke hangutánzó szavakról szól. A gyerekek már kicsi korukban szeretik utánozni az állathangokat. Most egy játék segítségével megtanulják, hogy különböző nyelveken mást-mást mondanak az állatok.

Időkeret: 30-50 perc (attól függően, hogy hányszor játsszák a játékot).

Eszközök:

Állathangos kártyák

Ezt a játékot az udvaron vagy tornateremben lehet játszani.

Leckevázlat

Az óra előkészítése: kinyomtatni az állathangos kártyákat

A lecke menete:

Ráhangolás: (még az osztályteremben)

- Adjunk ki egy állathangot, és kérdezzük meg az egyik gyerektől, hogy ezt melyik állat mondja!
- Kérjünk meg egy gyereket, hogy utánozzon egy állatot, a többiek pedig találják ki, hogy mi volt azt! Többször is meg lehet ismételni.
- Kérdezzük meg, hogy minden nyelven ugyanazt mondják-e az állatok! (nem)
- Kérdezzük meg a cigány gyerekeket, hogy cigányul ugyanazt mondják-e az állatok, mint magyarul vagy románul! Ha a gyerekek nem tudják a választ, elmagyarázhatjuk, hogy minden nyelv más hangokat használ. Az állathangok is csak hangok, hangutánzó szavak. (Minden nyelvnek más az ábécéje, és ezért mások az állathangok is.)

A tananyag feldolgozása: (az udvaron vagy tornateremben)

- Magyarázzuk el, hogy egy olyan játékot fogunk játszani, amiben különböző nyelveken fogunk állatokat utánozni!
- Magyarázzuk el, hogy kint (illetve a tornateremben) fogjuk játszani, hogy legyen elég helyünk!
- A játékszabályokat az osztályteremben magyarázzuk el, hogy a gyerekek jobban oda tudjanak figyelni!

Játékszabály:

A tanítónál vannak az állathangos kártyák. Minden kártyára állathangok vannak írva különböző nyelveken. Minden hangból két kártya van. Kint szétszétjük a kártyákat, minden gyereknek egyet. Vigyázzunk, hogy párok legyenek kiosztva, hogy a gyerekek egymásra találhassanak! A kártyákon olvasható hangot kell majd kiadniuk, amikor elkezdődik a játék. Az a cél, hogy megtalálják a párjukat, aki ugyanazt mondja, mint ők. Amikor megtalálták egymást, leülhetnek a földre egymás mellé, hogy lehessen látni, hogy ki van kész. Az első pár nyer. Amikor mindenki megtalálta párját, össze lehet szedni a kártyákat, megkeverni és újra kiosztani őket. A játékot többször is meg lehet ismételni. Sok kártya van, úgyhogy lehet variálni a hangokat, csak mindig párban legyenek. Ha páratlan számú gyerek van, akkor a tanító is beállhat játszani.

Összefoglalás:

Kérdezzük meg, hogy tetszett-e a játék, és hogy mit tanultak belőle.

Az óra után

Szedjük össze a kártyákat és menjünk vissza az osztályterembe!

Melléklet

Állathangos kártyák

Macska: koreai, japán, angol

Kutya: spanyol, arab, angol

Méhecske: spanyol, szír, koreai

Szamár: arab, francia, angol

Disznó: angol, koreai, szír

Kakas: angol, spanyol, arab

Tehén: angol, szír, francia

Madár: japán, kínai, angol

Bagoly: finn, francia, angol

További állathangok:

<http://www.esl-taalreizen.com/nl/taalvakanties/dierengeluiden.htm>

Jáu-jáu Macska, koreai	Nyá-nyá Macska, japán	Mjáu-mjáú Macska, angol
Guáu-guáuá Kutya, spanyol	Háu-háu Kutya, arab	Wuf-wuf Kutya, angol
Bzzz-bzzz Méhecske, spanyol	Zzú-zzú Méhecske, szíriai	Bumm-bumm Méhecske, koreai
Híha-híha Szamár, arab	Hjan-hjan Szamár, francia	Í-ó Szamár, angol
Kúro-kúro-kuh Disznó, koreai	Ojnk-ojnk Disznó, angol	Csu-csu-csú Disznó, szíriai

Bak-bak-bvagír Kakas, arab	Kokkő-dúdöl-dú Kakas, angol	Kikirikí-kikirikí Kakas, spanyol
Mú-mú Tehén, angol	Aaaa-aaa Tehén, szíriai	Mő-mő Tehén, francia
Csán-csán Kismadár, japán	Twít-twít Kismadár, angol	Dzsu-dzsu-dzsu-dzsú Kismadár, taiwani
Hú-hú Bagoly, finn	Ú-ú Bagoly, német	Twit-twú, twit-twú Bagoly, angol

5. lecke

Kvartett

Az óra témája: Mindenhol jó, de legjobb otthon

Az óra célja:

Az óra végére a gyerekek

- megértik, hogy minden nyelven vannak közmondások
- megértik, hogy ahhoz, hogy egymást megértsük, beszélünk, kommunikálnunk kell egymással
- észreveszik, hogy mik a különbségek és hasonlóságok különböző közmondások fordításában. (Megfigyelik, hogy hogyan hangzanak, miből állnak és hogy néznek ki.)
- számítógépen a "ház" témakörben keresnek szavakat

A gyerekek háttere

Ez a lecke elég magas szintű, jobb képességű gyerekeknek való, mert sok benne az elmélet. Ehhez a leckéhez számítógépek is kellenek. A tanító döntse el, hogy kivitelezhető-e ez a lecke az adott csoporttal.

A gyerekek valószínűleg ismernek a saját nyelvükön közmondásokat. Ezen az órán más nyelveken is megismernek közmondásokat, és a végén különböző nyelveket használva fognak majd egy szavas játékot készíteni. (A gyerekek tudatosabban viszonyulnak majd a nyelvekhez, és ezzel fejlesztik az anyanyelvi képességeiket is, valamint más kultúrákkal és nyelvekkel is megismerkednek.)

Időkeret: 50-60 perc (lehet kétfelé osztva is)

Eszközök:

Egyforma téglalapokra vágott fehér kartonpapír, kb. 8x10 cm, minden gyereknek egy.
Legalább 4 számítógép

Leckevázlat

Az óra előkészítése

- Minden gyereknek kivágni a kártyát a kartonpapírból
- Kinyomtatni a "mindenhol jó, de legjobb otthon" közmondásos feladatot (páronként egy példányt)
- Zsírkrétát és ragasztót előkészíteni
- Számítógépeket bekapcsolni
- A táblára felírni a tíz különböző nyelvű közmondást, és letakarni.
- A táblára felírni a tíz különböző nyelvet is, de más sorrendben.

A lecke menete

Ráhangelés (első rész)

- A gyerekek a helyükön ülve figyelnek.
- Olvassuk fel a következő francia közmondást: il n'y a pas de petit chez soi (nincs kicsi otthon - az ember otthona sosem kicsi). A gyerekek nem ismerik ezt a nyelvet és ezt a közmondást. Nem értik meg a tanítót. Remélhetőleg

valahogy azért reagálnak. Mondjuk el még egyszer a közmondást. Ezzel azt mutatjuk meg, hogy milyen nehéz kommunikálni, ha nem értjük egymást.

- Kérdezzük meg, hogy milyen nyelven beszéltünk (franciául). Mit mondtunk? (Mindenholt jó, de legjobb otthon.) Hogyhogy nem értették? Nem mondtuk elég hangosan? (Mert más nyelven volt, ezért nem értették a szavakat.) Kérdezzük meg, hogy voltak-e már olyan helyzetben, amikor nem értettek meg valakit. Mikor? Miért? (Így a gyerekek felismerik, hogy miért fontos, hogy ugyanazon a nyelven beszéljünk: hogy megértsük egymást.)

- Írjuk a francia közmondást a táblára! Fordítsuk le együtt a gyerekekkel! Ha nem tudják, segítsünk, mondjuk meg egy-egy szónak a jelentését! Áruljuk el, hogy egy közmondásról van szó!

- Ha már értik a mondatot, kérdezzük meg, hogy mit jelent ez a közmondás! (Nincs jobb hely az otthonunknál.)

- Kérdezzük meg, hogy ismernek-e közmondásokat az otthonról. Írjuk őket a táblára!

(Lehet, hogy jobb lenne a román közmondással kezdeni, nem a franciával.)

Instrukció: (1. rész)

- Ha lehet, mutassuk meg a gyerekeknek a következő videót:

<https://www.youtube.com/watch?v=Id67TMSKOzs>

Ez a film különböző nyelvű köszönéseket mutat be. Mondjuk el, hogy a különböző szavak különböző nyelveken másképp hangzanak. Így van ez a közmondásokkal is. (A feladat egy közmondás különböző fordításairól fog szólni.)

- A gyerekek alkossanak párokat! A párok üljenek egymás mellé!

- A feladat: A gyerekek a "Mindenholt jó, de legjobb otthon" közmondás 10 fordítását fogják megismerni.

- Nyomtassuk ki a feladatlapot, ami 1-től 10-ig van számozva. Mutassuk meg a gyerekeknek, hogy milyen nyelvek közül lehet választani. Mondjuk el, hogy majd gyorsan felolvassuk és megmutatjuk az egyik fordítást! A gyerekeknek ki kell találniuk, hogy melyik nyelvet hallották. Ha mindegyik gyerek érti a szabályt, kezddhetjük.

- Olvassuk fel és mutassuk a táblán az első közmondást! A gyerekek próbálják meg leírni a feladatlapra, hogy szerintük melyik nyelven volt! Kb. 15 másodpercük van mindegyik nyelvhez. Amikor mind a 10 közmondás elhangzott, készen vagyunk.

- Mondjuk meg, hogy mik a helyes válaszok!

- Kérdezzük meg, hogy mitől mások a nyelvek! Mik hasonlítanak bennük, és mik mások? (Pl. hogyan néz ki az írás, milyen szavakat használnak, hogyan hangzanak.)

- Kérdezzük meg, hogy miért nehéz egy új nyelvet megtanulni. Hogyan segíthetnek egymásnak?

A tananyag feldolgozása: (2. rész)

A feladat és a beszélgetés után a gyerekek egy játékkal mélyíthetik el a tanultakat.

- Osszuk fel az osztályt 4 fős csoportokra! Mindegyik csapat 4 kártyát fog készíteni a "ház" témakörben egy bizonyos nyelven.

- Mindegyik csoport válasszon egy nyelvet, amin dolgozni akar! Pl. román, cigány, angol, kínai, francia, holland.

- A számítógépen keressenek négy szót a "ház" témakörben a választott nyelven!

- Amikor megtalálták a négy szót, elkészíthetik a kártyákat. A kártyák tetejére írják fel a szót, az alá pedig rajzolják le. A kártya legaljára pedig írják le mind a négy szót, a helyes szót bekarikázva. (Ld. a példát!) A kártyák hátára nem szabad írni vagy rajzolni.

Összefoglalás: (2. rész)

- Amikor kész vannak, gyűjtsük össze a kártyákat! A kvartett játékot legalább két gyerek játszhatja.

- Kérdezzük meg, hogy tetszett-e a gyerekeknek az óra. Mit tanultak meg más nyelvekről?

Az óra után

A tanító dönti el, hogy ki és mikor játszhatja a játékot. Hogy több csoport játszhasson, le is lehet másolni a kártyákat.

A közmondás

Francia: il n'y a pas de petit chez soi (*Nincs olyan, hogy kicsi otthon.*)

Fríz: East of west, thús bês (*Kelet vagy nyugat, otthon a legjobb.*)

Angol: there's no place like home/ home sweet home (*Nincs olyan hely, mint otthon / Otthon, édes otthon*)

Német: Trautes Heim, Glück allein (*Drága otthon, egyedüli boldogság.*)

Afrikaans: Oos, wes, tuis bes (*Kelet vagy nyugat, otthon a legjobb.*)

Spanyol: Chica es mi casilla, pero vale más que toda Sevilla (*Kicsi a házam, de többet ér, mint egész Sevilla.*)

Latin: Nullus est locus domestica sede jucundior (*Nincs boldogabb hely, mint az otthon*)

Orosz: В гостях хорошо, а дома лучше (*Vendégsében jó, de jobb otthon.*)

Portugál: lar, doce lar (*Otthon, édes otthon.*)

Román: Fie pâinea cât de rea, tot mai bine-n țara mea

Feladatlap

Mindenhol jó, de legjobb otthon

Írd le, hogy szerinted melyik nyelven hangzik el a közmondás! Ezek közül a nyelvek közül lehet választani: afrikaans, portugál, fríz, angol, román, német, orosz, francia, latin, spanyol

Sok szerencsét!

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

6. lecke

Szótár

Az óra témája: Megértjük egymást!

Az óra célja:

Az óra végére a gyerekek

- együtt szótárt készítenek. Egy más anyanyelvű gyerektől kell megtudakolniuk egy-egy szót.
- megtudják, hogy nem minden nyelvnek van szótára, mert nem minden nyelvet tanulmányoztak.

Az óra hosszútávú célja: Hogy a gyerekekben tisztelet ébredjen más nyelvek, kultúrák, nemzetiségek iránt.

A gyerekek háttere

Minden gyerek tudja, hogy mi a szótár. Remélhetőleg mindegyik gyerek tud írni az anyanyelvén vagy az iskolai nyelven.

Időkeret: 50 perc

Eszközök:

- kétnyelvű szótár (pl. magyar-angol vagy magyar-román)
- különböző színű papírok, kartonok (A4/A5)
- kápszáló (fűzőgép)
- zsírkréta, újságpapír, képes újságok, olló, ragasztó

Leckevázlat

Az óra előkészítése:

- Készítsük elő az anyagokat!

Az óra menete

Ráhangolás:

- Mutassuk meg a szótárt, és kérdezzük meg, hogy mi az!
- Kérdezzük meg, hogy ki használt már szótárt, hogy kikeressen egy szót!
- Kérdezzük meg, hogy vajon minden nyelven van szótár? *(Nem, vannak olyan nyelvek, amiken nincs szótár.)* Miért nem? *(Mert nem minden nyelvet tanulmányoztak. Vannak olyan nyelvek, amelyek beszélői nem szoktak írni. Azonban ezeket is megpróbálják leírni a nyelvészek, és akkor azokon is meg lehet tanulni írni és olvasni.)*

Instrukció:

- Mondjuk el, hogy mi is fogunk készíteni egy szótárt. Az egyik nyelv a magyar lesz, a másik egy nem magyar anyanyelvű gyerek nyelve (angol, román, cigány stb.). Ezek a gyerekek a saját nyelvüknek a szakértői. Ezen az órán nagyon fontos az együttműködés, mert segíteniük kell egymásnak megtalálni a szavak jó megfelelőjét.

A tananyag feldolgozása:

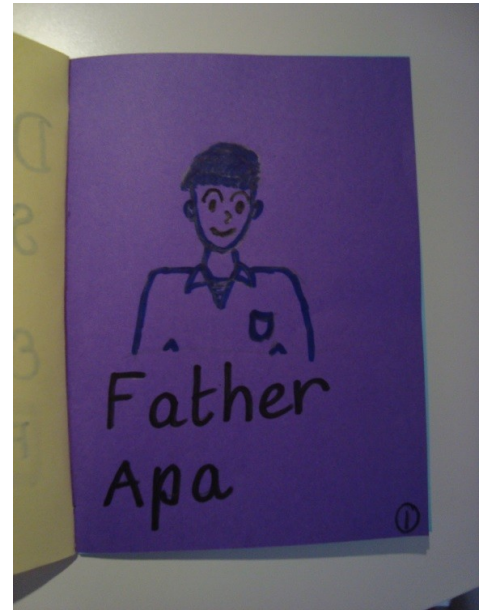
- Döntsük el, hogy hány gyerekből álljon egy-egy csoport! Minden csoportba kell egy nem magyar anyanyelvű gyerek.

- Játékszabály:

Válasszanak egy témát! (Pl. hobbik, család, otthon/ház, élelmiszerek, ünnepek, ruhák, állatok, tenger, levegő, közlekedés, üzletek, természet, stb.)

Minden csoportnak adjunk legalább 6 papírt! Az első papír a borító. Erre írják fel a nevüket, a témát és a használt nyelveket! Ezután minden lapra írjanak fel egy szót, ami a választott témához kapcsolódik! Ezt a szót mind a két nyelven írják le, és rajzolják is le, vagy vágjanak ki egy képet hozzá az újságokból és ragasszák be!

Legalább 5 szavas oldalt készítsenek (de lehet többet is)! Amikor kész vannak, fűzzük össze a lapokat, és kész a szótár.

Összefoglalás:

A gyerekek mutassák be a többi csoportnak a szótárukat. Kérdezzük meg tőlük, hogy melyik a kedvenc oldaluk, és miért! Mutassák meg a kedvenc oldalukat! Kérdezzük meg azt is, hogy mit tanultak az órán!

Az óra után

Állítsuk ki a szótárakat az osztályban! A 2. leckénél említett közös ebéd alatt a gyerekek megmutathatják a szótárakat a szüleiknek. Ezután haza is vihetik őket.